



Ministarstvo
finansija

Adresa: ul. Stanka Dragojevića 2,
81000 Podgorica, Crna Gora
tel: +382 20 242 835
fax: +382 20 224 450
www.mif.gov.me

Br: 05-02-430/25-4437/2

Podgorica, 10.03.2025. godine

Za: MINISTARSTVO PROSVJETE, NAUKE I INOVACIJA, Vaka Đurovića b.b, Podgorica
gospođi, prof. dr Anđeli Jakšić Stojanović, ministarki

Predmet: Mišljenje na Predlog zakona o potvrđivanju Sporazuma između Vlade Crne Gore i Vlade Savezne Republike Njemačke o saradnji u oblasti kulture, obrazovanja, nauke, mladih i sporta

Veza: Vaš akt broj: 01-011/24-5375/6 od 24.12.2024. godine i 11/1-633/25-461/5 od 21.02.2025

Poštovana gospođo Jakšić Stojanović,

Povodom *Predloga zakona o potvrđivanju Sporazuma između Vlade Crne Gore i Vlade Savezne Republike Njemačke o saradnji u oblasti kulture, obrazovanja, nauke, mladih i sporta*, Ministarstvo finansija daje sledeće:

MIŠLJENJE

Dostavljenim Predlogom uspostavlja se pravni okvir za razvoj saradnje i projekata od zajedničkog interesa kako bi se dodatno ojačala saradnja u oblastima kulture, obrazovanja, nauke, mladih i sporta, koja će biti definisana kroz programe, protokole, konkurse i aktivnosti.

Na tekst Predloga zakona i pripremljeni Izveštaj o analizi uticaja propisa, sa aspekta implikacija na poslovni ambijent, nemamo primjedbi.

U Izveštaju o analizi uticaja propisa navedeno je da implementacija predmetnog Sporazuma ne zahtijeva dodatna finansijska sredstva iz budžeta, već će se realizacija aktivnosti planirati u skladu sa dostupnim finansijskim sredstvima u godišnjem budžetu nadležnih resora.

Razmatrajući dostavljenu dokumentaciju, Ministarstvo finansija, sa aspekta budžeta, u načelu nema primjedbi na *Predlog zakona o potvrđivanju Sporazuma između Vlade Crne Gore i Vlade Savezne Republike Njemačke o saradnji u oblasti kulture, obrazovanja, nauke, mladih i sporta*, uz napomenu da se sredstva neophodna za implementaciju istog usklade sa sredstvima koja su nosiocima aktivnosti raspoloživa godišnjim zakonom o budžetu, za predmetne namjene.

S poštovanjem,



MINISTAR
Novica Vuković

IZVJEŠTAJ O SPROVEDENOJ ANALIZI PROCJENE UTICAJA PROPISA	
PREDLAGAČ	MINISTARSTVO PROSVJETE, NAUKE I INOVACIJA
NAZIV PROPISA	Zakon o potvrđivanju Sporazuma između Vlade Crne Gore i Vlade Savezne Republike Njemačke o saradnji u oblasti kulture, obrazovanja, nauke, mladih i sporta
1. Definisanje problema • Koje probleme treba da riješi predloženi akt? • Koji su uzroci problema? • Koje su posljedice problema? • Koji su subjekti oštećeni, na koji način i u kojoj mjeri? • Kako bi problem evoluirao bez promjene propisa ("status quo" opcija)?	
Imajući u vidu važnu ulogu interkulturnog dijaloga, obrazovanja i nauke u bilateralnim odnosima, zaključivanje Sporazuma između Vlade Crne Gore i Vlade Savezne Republike Njemačke o saradnji u oblasti kulture, obrazovanja, nauke, mladih i sporta će dodatno unaprijediti tradicionalno dobre bilateralne odnose između Crne Gore i Savezne Republike Njemačke. Kultura, obrazovanje, nauka i sport predstavljaju temelje na kojima počiva razvoj društva i unapređenje ovih oblasti je od neprocjenjivog značaja za državu. Kao zemlja sa izuzetno bogatim kulturnim nasljeđem, Crna Gora tradicionalno teži održavanju kontinuiteta razvoja u navednim oblastima, kroz niz aktivnosti na unutrašnjem planu i unapređenjem saradnje na međunarodnom planu. Zaključivanjem ovog Zakona, Crna Gora će stvoriti uslove da dosadašnju kulturnu, obrazovnu, naučnu i sportsku saradnju sa SR Njemačkom podigne na viši nivo. U cilju unapređenja već postojeće, široke saradnje između Crne Gore i Savezne Republike Njemačke, Zakon predviđa nekoliko vidova saradnje u navedenim oblastima. Naime, predviđena je značajna kulturna razmjena u cilju sticanja novih znanja o umjetnosti, kinematografiji i elektronskim medijima, književnosti i srodnim oblastima dvije zemlje, sticanje novih znanja o kulturi i unapređivanje učenja jezika. Takođe, dvije zemlje će snažno podržavati različite oblike saradnje u svim oblastima obrazovanja, uključujući škole i visokoškolske ustanove, naučnoistraživačke ustanove i naučne institucije, organizacije i ustanove vanškolskog stručnog obrazovanja i usavršavanja za odrasle, druge obrazovne ustanove i njihove uprave, biblioteke i arhive. Strane ugovornice nastoje da podrže razmjenu naučnika kroz realizaciju naučno-istraživačkih projekata, kao i nastavnog osoblja i instruktora, doktoranada i studenata kao i administrativnog osoblja na visokoškolskim i drugim naučnim ustanovama u okviru informacionih, studijskih i naučno-istraživačkih boravaka, uključujući i učešće na naučnim konferencijama i simpozijumima. Takođe, strane će se zalagati za razmjenu mladih, te podržavati saradnju između stručnjaka za rad sa mladima i institucija za pomoć mladima i podstiće održavanje susreta između sportista, trenera, sportskih ekipa svojih zemalja te nastojati da unapređuju saradnju u oblasti sporta, u školama i visokoškolskim ustanovama. Ukoliko ne bi došlo do donošenja Zakona ne bi postojao prvani okvir za implementaciju aktivnosti. Samim tim ne bi postojao krovni dokument na osnovu kog bi se pripremalo	

dokumentacije nižeg stepena (Programi/protokoli/konkursi) u svim oblastima koje Sporazum pokriva.

2. Ciljevi

- Koji ciljevi se postižu predloženim propisom?
- Naveći usklađenost ovih ciljeva sa postojećim strategijama ili programima Vlade, ako je primjenljivo.

Predloženi Zakon o potvrđivanju Sporazuma između Vlade Crne Gore i Vlade Savezne Republike Njemačke o saradnji u oblasti kulture, obrazovanja, nauke i mladih doprinijeće jačanju međusobne saradnje i razvoju zajednice u pomenutim prioritetnim oblastima.

Kroz Sporazum i posebna dokumenta (programe i konkurse) koji će, za svaku od navedenih oblasti u Sporazumu biti potpisani/objavljeni u skladu sa dogovorom nadležnih institucija dvije zemlje, stvoriće se uslovi za praktičnu implementaciju zajedničkih projekata, a time i tješnje povezivanje obrazovnih, istraživačkih, kulturnih, omladinskih i sportskih zajednica dviju zemalja.

Svrha ovog Zakona je uspostavljanje pravnog okvira za razvoj programa saradnje i projekata od zajedničkog interesa kako bi se dodatno ojačala saradnja u oblastima koje Sporazum tretira između Crne Gore i SR Njemačke.

Navedeni ciljevi usklađeni su sa:

Strategijom naučnoistraživačke djelatnosti Crne Gore (2024 -2028), kao i strateškim ciljem 3: Jačanje međunarodne saradnje u nauci i istraživanjima, Operativni cilj 3.1: Postizanje održivih rezultata putem jačanja međunarodne saradnje i umrežavanja; Aktivnost 3.1.1: Unapređenje bilateralne naučne i tehnološke saradnje.

Ustavni osnov za donošenje Zakona o potvrđivanju Sporazuma između Vlade Crne Gore i Vlade Savezne Republike Njemačke o saradnji u oblasti kulture, obrazovanja, nauke, mladih i sporta sadržan je u članu 82 tačka 17 Ustava Crne Gore, kojim je propisano da skupština potvrđuje međunaordne ugovore.

3. Opcije

- Koje su moguće opcije za ispunjavanje ciljeva i rješavanje problema? (uvijek treba razmatrati "status quo" opciju i preporučljivo je uključiti i neregulatornu opciju, osim ako postoji obaveza donošenja predloženog propisa).
- Obrazložiti preferiranu opciju?

Stupanje na snagu zakona o potvrđivanju Sporazuma je samo preduslov za izradu programa/konkursa saradnje u svim pojedinačnim oblastima koje Sporazum pokriva (obrazovanje, nauka, kultura, sport i mladi) radi operacionalizacije (praktične implementacije) odredaba istog. Inicijativu za izradu akata koji proizilaze iz Sporazuma treba da pokrenu nadležni organi dvije zemlje za konkretne oblasti.

Donošenje Zakona predstavljao bi osnovu za realizaciju planiranih modaliteta saradnje odnosno, unapređenje međusobnih odnosa kroz jačanje interkulturalnog dijaloga. Pojedinačne oblasti koje čine sastavni dio ovog Sporazuma bile bi tretirane ciljano, u skladu sa dogovorom dvije zemlje o načinu sprovođenja zajedničkih aktivnosti odnosno daljeg usmjerenja na direktnu podršku putem mobilnosti, poziva za projekte, donacija i sl.

4. Analiza uticaja

- Na koga će i kako će najvjerojatnije uticati rješenja u propisu - nabrojati pozitivne i negativne uticaje, direktne i indirektne.
- Koje troškove će primjena propisa izazvati građanima i privredi (naročito malim i srednjim preduzećima)
- Da li pozitivne posljedice donošenja propisa opravdavaju troškove koje će on stvoriti,
- Da li se propisom podržava stvaranje novih privrednih subjekata na tržištu i tržišna konkurencija;
- Uključiti procjenu administrativnih opterećenja i biznis barijera.

Primjenom ovog Zakona značajno će biti unaprijeđena postojeća saradnja u oblasti kulture, obrazovanja, nauke, mladih i sporta između Crne Gore i Savezne Republike Njemačke. Sporazum predviđa različite modele saradnje u navedenim oblastima, te će stoga najveću korist imati cjelokupna zajednica iz oblasti koje tretira Sporazum.

Implementacija predloženih modaliteta saradnje biće dalje definisana kroz zajedničke programe/protokole/konkurse i aktivnosti (koje proizilaze iz prethodno potpisanog Sporazuma). Na ovaj način biće omogućeno umrežavanje obrazovnih, istraživačkih, kulturnih, sportskih i omladinskih zajednica dvije zemlje, realizacija programa mobilnosti, organizacija zajedničkih događaja, realizacija programa stipendiranja, kulturna razmjena kao i zajednička organizacija sportskih događaja. Sve navedene forme saradnje će voditi daljoj zajedničkoj saradnji u okviru EU okvirnih programa za pojedine oblasti (Horizont Evropa, Erasmus plus itd).

Pozitivni uticaj će svakako imati cjelokupne zajednice iz oblasti kulture, nauke, obrazovanja, sporta i mladih Crne Gore, dok negativnog uticaja neće biti.

Građanima i privredi ovaj Sporazum ne stvara troškove.

Propisom se ne podstiče stvaranje novih privrednih subjekata, niti kreiranje administrativnih barijera koje mogu uticati na poslovni ambijent.

5. Procjena fiskalnog uticaja

- Da li je potrebno obezbjeđenje finansijskih sredstava iz budžeta Crne Gore za implementaciju propisa i u kom iznosu?
Za zaključivanje Sporazuma nijesu potrebna finansijska sredstva.
- Da li je obezbjeđenje finansijskih sredstava jednokratno, ili tokom određenog vremenskog perioda? Obrazložiti;
Finansijska sredstva biće potrebno obezbijediti kada se stvore uslovi za praktičnu implementaciju odredaba Sporazuma, tokom određenog vremenskog perioda (za koji potpisani Programi/Konkursi budu važili).
- Da li implementacijom propisa proizilaze međunarodne finansijske obaveze? Obrazložiti;
Implementacijom odredaba Sporazuma, kako je gore navedeno, proizilaze međunarodne finansijske obaveze.
- Da li su neophodna finansijska sredstva obezbijeđena u budžetu za tekuću fiskalnu godinu, odnosno da li su planirana u budžetu za narednu fiskalnu godinu?
S obzirom da Sporazum sam po sebi ne stvara finansijske obaveze, sredstva za tekuću fiskalnu godinu nijesu planirana budžetom.
- Da li je usvajanjem propisa predviđeno donošenje podzakonskih akata iz kojih će

proisteći finansijske obaveze?;

Usvajanjem-potpisivanjem Sporazuma nije direktno predviđeno donošenje podzakonskih akata, međutim uobičajni koraci koji slijede odnose se na dogovor nadležnih institucija dviju zemalja oko daljih koraka u smislu donošenja akata iz svake pojedinačne oblasti Sporazuma kojima se predviđa operacionalizacija njegovih odredaba.

- **Da li će se implementacijom propisa ostvariti prihod za budžet Crne Gore?;**
U odnosu na potpisivanje Sporazuma, prihod za budžet Crne Gore neće biti ostvaren, dok je to moguće u slučaju implementacije odredaba istog.
- **Obrazložiti metodologiju koja je korišćena prilikom obračuna finansijskih izdataka/prihoda;**
- **Da li su postojali problemi u preciznom obračunu finansijskih izdataka/prihoda? Obrazložiti;**
- **Da li su postojale sugestije Ministarstva finansija na nacrt/predlog propisa?;**
- **Da li su dobijene primjedbe implementirane u tekst propisa? Obrazložiti.**

Za donošenje Zakona o potvrđivanju Sporazuma između Vlade Crne Gore i Vlade Savezne Republike Njemačke o saradnji u oblasti kulture, obrazovanja, nauke, mladih i sporta nije potrebno obezbijediti dodatna finansijska sredstva u Budžetu Crne Gore.

Implementacija propisa ne podrazumijeva međunarodne finansijske obaveze.

Da, neophodna finansijska sredstva biće planirana u bužetu za narednu godinu, u skladu sa predviđenim programskim aktivnostima, na budžetskim pozicijama nadležnih resora. Implementacija predmetnog Sporazuma ne podrazumijeva dodatne finansijske obaveze, već će se realizacija aktivnosti planirati u skladu sa dostupnim finansijskim sredstvima u godišnjem budžetu nadležnih resora.

Implementacijom propisa neće se ostvariti prihod za budžet Crne Gore.

Ministarstvo finansija je konsultovano upravo kroz RIA obrazac, te će sve primjedbe biti implementirane u tekst propisa.

6. Konsultacije zainteresovanih strana

- **Naznačiti da li je korišćena eksterna ekspertiza i ako da, kako;**
- **Naznačiti koje su grupe zainteresovanih strana konsultovane, u kojoj fazi RIA procesa i kako (javne ili ciljane konsultacije);**
- **Naznačiti glavne rezultate konsultacija, i koji su predlozi i sugestije zainteresovanih strana prihvaćeni odnosno nijesu prihvaćeni, Obrazložiti**

Eksterna ekspertiza nije korišćena prilikom izrade nacrtu Zakona.

Crnogorska i njemačka strana su usaglasile potpisivanje jednog, sveobuhvatnog, Sporazuma, koji će obuhvatiti oblasti kulture, obrazovanja, nauke mladih i sporta. Ministarstvo prosvjete, nauke i inovacija u saradnji sa Ministarstvom kulture i medija Ministarstvom sporta i mladih koordiniralo je procesom usaglašavanja Sporazuma na crnogorskoj strani. Dodatno, zbog Aneksa Sporazuma, aktivnosti koordinacije obavljene su i sa Ministarstvom unutrašnjih poslova i Ministarstvom finansija.

Donošenje Zakona doprinijeće kreiranju pravnog okvira, koji će omogućiti donošenje programa/protokola saradnje u konkretnim oblastima: kultura, obrazovanje, nauka mladih i sport u narednom periodu i samim tim intenziviranje saradnje u ovim oblastima.

7. Monitoring i evaluacija

- Koje su potencijalne prepreke za implementaciju propisa?
- Koje će mjere biti preduzete tokom primjene propisa da bi se ispunili ciljevi?
- Koji su glavni indikatori prema kojima će se mjeriti ispunjenje ciljeva?
- Ko će biti zadužen za sprovođenje monitoringa i evaluacije primjene propisa?

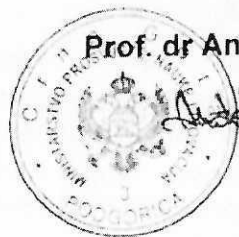
Potencijalne prepreke za implementaciju Zakona mogu se ogledati u slabom odzivu ciljnih zajednica na programe/projekte koje ovaj Sporazum predviđa u daljoj komunikaciji crnogorske i njemačke strane. Međutim, nadležne institucije u dvije zemlje, u dogovoreno vrijeme objaviće Programe, raspisaće Konkurse za zajednički podnijete projekte i aktivno ih promovisati u svrhu što uspješnije implementacije predviđenih ciljeva. Takođe, nadležne institucije sprovodiće proces evaluacija, formiraće Mješovitu komisiju sastavljenu od predstavnika nadležnih institucija, radi zajedničke selekcije projekata koji će biti finansijski podržani i na taj način obezbijediti monitoring tokom trajanja projektnog ciklusa.

Precizni indikatori će zavisi od specifičnih ciljeva i prioriteta definisanih u programima, nakon donesenog Zakona, ali kao opšte kategorije indikatora mogu se izdvojiti: broj realizovanih mobilnosti, učešće u kulturnim događajima, broj zajedničkih istraživačkih projekata, promocija interkulturalnog dijaloga i razumijevanja, uticaj na društvo i zajednicu koji obuhvata širi društveni i ekonomski uticaj samog Sporazuma, kao što su poboljšanje kvaliteta obrazovanja, podsticanje inovacija te promocija socijalne inkluzije i održivog razvoja.

Za sprovođenje monitoringa i evaluacije Sporazuma u Crnoj Gori, u skladu sa prioritarnim oblastima, biće zaduženo Ministarstvo prosvjete, nauke i inovacija, Ministarstvo kulture i medija i Ministarstvo sporta i mladih.

Podgorica, 21. februar 2025. godine

MINISTARKA



Prof. dr Andela Jakšić Stojanović

Andela Jakšić Stojanović

**ZAKON O POTVRĐIVANJU SPORAZUMA IZMEĐU VLADE CRNE GORE I VLADE
SAVEZNE REPUBLIKE NJEMAČKE O SARADNJI U OBLASTI KULTURE,
OBRAZOVANJA, NAUKE, MLADIH I SPORTA**

Član 1

Potvrđuje se Sporazum između Vlade Crne Gore i Vlade Savezne Republike Njemačke o saradnji u oblasti kulture, obrazovanja, nauke, mladih i sporta, potpisan u Berlinu, 5. jula 2024. godine, u originalu na crnogorskom i njemačkom jeziku.

Član 2

Tekst Sporazuma iz člana 1 ovog zakona, u originalu na crnogorskom i njemačkom jeziku, glasi:

**SPORAZUM IZMEĐU VLADE SAVEZNE REPUBLIKE NJEMAČKE I VLADE CRNE
GORE O SARADNJI U OBLASTI KULTURE, OBRAZOVANJA, NAUKE, MLADIH I
SPORTA**

Vlada Crne Gore i Vlada Savezne Republike Njemačke,

u nastojanju da učvrste odnose između dviju zemalja i prodube uzajamno razumijevanje,
uvjerene da kulturna razmjena podstiče saradnju između naroda i unapređuje
razumijevanje za kulturu i duhovni život, kao i za način života drugih naroda,

poštujući istorijski doprinos oba naroda zajedničkoj kulturnoj baštini Evrope i svjetskoj
kulturnoj baštini, te svjesne činjenice da su njegovanje i očuvanje kulturnih dobara
obavezujući zadatak,

u nastojanju da razvijaju odnose u oblasti kulture, kao i u oblasti obrazovanja, nauke, mladih
i sporta,

sporazumjele su se o sljedećem:

Član 1

Svrha sporazuma

Strane ugovornice će nastojati da prodube uzajamno poznavanje kulture svojih zemalja i unaprijede kulturnu saradnju u svim oblastima i na svim nivoima.

Član 2

Kulturna razmjena

U cilju sticanja novih znanja o umjetnosti, književnosti i srodnim oblastima druge zemlje, strane ugovornice će sprovoditi, u okviru svojih pravnih i finansijskih mogućnosti, odgovarajuće mjere i snažno podržavati jedna drugu, i to posebno:

1. prilikom gostovanja umjetnica i umjetnika i ansambala, organizovanja koncerata, pozorišnih predstava, filmskih projekcija i drugih umjetničkih događaja i manifestacija,
2. prilikom održavanja izložbi, kao i organizovanja predavanja i predavanja u visokoškolskim ustanovama,
3. prilikom organizovanja međusobnih posjeta, zajedničkih skupova i sličnih manifestacija između predstavnica i predstavnika iz različitih oblasti kulturnog života, a posebno iz oblasti književnosti, muzike, scenske i likovne umjetnosti, čiji je cilj razvoj saradnje i razmjena iskustava,
4. u unapređenju kontakata u oblasti izdavaštva, između biblioteka, arhiva i muzeja, institucija u oblasti zaštite kulturne baštine, kao i u razmjeni stručnog osoblja i materijala,
5. u realizaciji projekata prevođenja književnih djela, naučne i stručne literature.

Član 3

Sticanje novih znanja o kulturi i unapređivanje učenja jezika

(1) Strane ugovornice će se zalagati da svim zainteresovanim licima obezbijede širok pristup jeziku, kulturi, književnosti, civilizaciji i istoriji druge zemlje. To važi i za kulturnu razmjenu sa nacionalnim manjinama. Strane ugovornice će snažno i u okviru svojih mogućnosti podržavati odgovarajuće državne i privatne inicijative i ustanove. Na osnovu Okvirne konvencije za zaštitu nacionalnih manjina Savjeta Evrope od 1. februara 1995. godine i Evropske povelje o regionalnim ili manjinskim jezicima od 5. novembra 1992. godine, u pojedinačnom slučaju može biti potrebno da se dogovori dodatna regulativa.

(2) Strane ugovornice će, svaka u svojoj državi i u okviru svojih mogućnosti, a u skladu sa postojećim regionalnim specifičnostima, omogućavati i olakšavati sprovođenje podsticajnih mjera koje preduzima druga strana, pa će s tim u vezi snažno podržavati lokalne inicijative i ustanove. To se posebno odnosi na podsticanje učenja i znanja jezika strana ugovornica u školama, u visokoškolskim i drugim obrazovnim ustanovama, uključujući i ustanove za obrazovanje odraslih. Mjere za podsticanje učenja jezika su prije svega:

1. posredovanje u izboru i slanje nastavnog osoblja, lektorki i lektora, stručnih savjetnica i savjetnika i drugih stručnjakinja i stručnjaka iz oblasti obrazovanja,
2. obezbjeđivanje kurseva jezika u kulturnim ustanovama, u skladu sa članom 15 ovog sporazuma,
3. obezbjeđivanje nastavne literature i nastavnog materijala, kao i saradnja prilikom njihove izrade,
4. učešće nastavnog osoblja te studentkinja i studenata na kursovima stručnog obrazovanja i usavršavanja koje sprovodi druga strana, kao i razmjena iskustava o razvoju savremenih metoda i instrumenata za nastavu stranih jezika,

5. korišćenje mogućnosti koje pružaju elektronski mediji za sticanje i poboljšanje znanja jezika strana ugovornica.

(3) Strane ugovornice međusobno sarađuju u nastojanju da u svojoj nastavnoj literaturi prikažu istoriju, geografiju i kulturu druge zemlje na način koji će unaprijediti uzajamno razumijevanje.

Član 4

Saradnja u oblasti obrazovanja

Strane ugovornice će snažno podržavati sve oblike saradnje u svim oblastima obrazovanja, uključujući škole i visokoškolske ustanove, naučnoistraživačke ustanove i naučne institucije, organizacije i ustanove vanškolskog stručnog obrazovanja i usavršavanja za odrasle, administrativne službe nadležne za škole opšteg i stručnog obrazovanja, druge obrazovne ustanove i njihove uprave te biblioteke i arhive. Strane ugovornice će te ustanove u svojim zemljama podsticati da:

1. sarađuju u svim oblastima koje su od zajedničkog interesa,
2. unapređuju odnose između obrazovnih ustanova obju zemalja i drugih kulturnih ustanova,
3. podržavaju uzajamno upućivanje delegacija i pojedinaca u svrhu razmjene informacija i iskustava,
4. unapređuju razmjenu pedagoške i didaktičke literature, nastavnog, vizuelnog i informativnog materijala te filmova u nastavne i naučnoistraživačke svrhe, kao i održavanje odgovarajućih stručnih izložbi,

5. olakšavaju, koliko je god moguće, pristup arhivima, bibliotekama i sličnim ustanovama i njihovo korišćenje, te da podržavaju razmjenu u oblasti istraživanja, dokumentacionog rada, kao i reprodukcije arhivske građe.

Član 5

Akadska razmjena

(1) Strane ugovornice će, u okviru svojih mogućnosti, nastojati da podrže razmjenu naučnica i naučnika kroz realizaciju naučnoistraživačkih projekata, kao i nastavnog osoblja, instruktorki i instruktora, doktorandkinja i doktoranada, studentkinja i studenata i administrativnog osoblja u visokoškolskim i drugim naučnim ustanovama u okviru informacionih, studijskih i naučnoistraživačkih boravaka, uključujući i učešće na naučnim konferencijama i simpozijumima.

(2) Strane ugovornice će, u okviru svojih mogućnosti, obezbijediti studentkinjama i studentima te naučnicama i naučnicima druge zemlje stipendije za obrazovanje, stručno usavršavanje i u naučnoistraživačke svrhe. One će na prikladan način unaprijediti akademsku razmjenu sprovođenjem daljih mjera, između ostalog, i primjenom pojednostavljenih i ubrzanih postupaka za izdavanje boravišne dozvole, kao i olakšavanjem uslova za boravak u državi koja prima.

(3) Strane ugovornice će utvrditi uslove pod kojima diplome, stečeni stepeni obrazovanja, trajanje studija i postignuti rezultati studija mogu biti priznati u akademske svrhe u visokoškolskim ustanovama druge zemlje.

Član 6

Film i mediji

Strane ugovornice će nastojati da podstiču, u okviru svojih pravnih i finansijskih mogućnosti, saradnju u oblasti kinematografije i elektronskih medija, posebno u smislu prezentacije i razmjene programa, kao i kroz ohrabrivanje koprodukcione saradnje relevantnih organizacija i institucija. Strane ugovornice će, u okviru svojih pravnih i finansijskih mogućnosti, unapređivati saradnju između filmskih stvaratelji i stvaralaca u obje zemlje.

Član 7

Izdavačka djelatnost

Strane ugovornice su se sporazumjele da namjeravaju unaprijediti i podsticati saradnju između relevantnih institucija i organizacija iz oblasti izdavanja i štampanja knjiga, kao i književno prevođenje.

Član 8

Likovna i primijenjena umjetnost

(1) Strane ugovornice će nastojati da, u okviru svojih mogućnosti, podstiču saradnju i razmjenu u oblasti likovnih umjetnosti (slikarstva, grafike, vajarstva, savremenih umjetničkih formi) i primijenjenih umjetnosti (grafičkog i industrijskog dizajna, fotografije, tekstilnog dizajna itd.).

(2) Strane ugovornice će nastojati da podrže saradnju između kulturnih institucija iz dvije strane ugovornice koje se bave galerijskom djelatnošću, kao i razmjenu samostalnih i kolektivnih izložbi te da podstiču usavršavanje studentkinja i studenata, mladih i već afirmisanih umjetnica i umjetnika na radionicama i seminarima, u rezidencijalnim programima za umjetnice i umjetnike i drugim prikladnim studijskim programima i stručnim obukama u dvije strane ugovornice.

Član 9

Rad sa mladima

Strane ugovornice će se zalagati za razmjenu mladih, kao i za saradnju između stručnog osoblja za rad sa mladima i institucija za pomoć mladima.

Član 10

Sport

Strane ugovornice će nastojati da podstiču održavanje susreta između sportistkinja i sportista, trenerica i trenera, sportskih funkcionerki i funkcionera i sportskih ekipa svojih

zemalja i da unapređuju saradnju u oblasti sporta, uključujući i u školama i visokoškolskim ustanovama.

Član 11

Zaštita kulturnih dobara

U dogovoru s organima koji su prema nacionalnom zakonodavstvu nadležni za tu oblast, strane ugovornice će sarađivati u zaštiti, očuvanju, prezentaciji i popularizaciji kulturne baštine i zaštićenih kulturno-istorijskih dobara, kompleksa i lokacija.

Član 12

Lica koja žive na državnoj teritoriji druge strane ugovornice

Strane ugovornice će, svaka na svojoj teritoriji, državljanima i državljanima druge strane ugovornice koji tamo imaju stalno boravište i licima takvog porijekla omogućiti njegovanje njihovog jezika, njihove kulture, tradicije i vjeroispovijesti, posebno u centrima susretanja. Strane ugovornice će omogućavati i olakšavati sprovođenje podsticajnih mjera koje druga strana preduzima u korist takvih lica i njihovih organizacija. Nezavisno od toga, strane ugovornice će na prikladan način voditi računa o interesima tih građanki i građana u okviru opštih podsticajnih programa. Uslov za sprovođenje svih u ovom članu navedenih mjera jeste da su u skladu sa važećim nacionalnim zakonodavstvom strana ugovornica.

Član 13

Društvene grupe i udruženja

Strane ugovornice će, u cilju saradnje, omogućiti direktne kontakte između društvenih grupa i udruženja kao što su sindikati, crkve i vjerske zajednice, nacionalne manjine i fondacije. Strane ugovornice će podsticati navedene subjekte da sprovode projekte koji doprinose ostvarivanju ciljeva ovog sporazuma.

Član 14

Regionalni i lokalni nivo

Strane ugovornice će olakšavati i podsticati partnersku saradnju na regionalnom i lokalnom nivou.

Član 15

Kulturne ustanove i stručno osoblje

(1) Strane ugovornice će, svaka na svojoj državnoj teritoriji i u okviru svog nacionalnog zakonodavstva, olakšavati osnivanje i djelatnost kulturnih ustanova druge strane ugovornice.

(2) Kulturne ustanove u smislu stava 1 ovog člana su kulturni instituti, visokoškolske ustanove, naučne organizacije, naučnoistraživačke ustanove, škole opšteg i stručnog obrazovanja, ustanove za obuku i doškovanje nastavnog osoblja, ustanove za obrazovanje odraslih ili ustanove za stručno obrazovanje i usavršavanje, biblioteke i čitaonice ili druge ustanove čiji se rad u potpunosti ili pretežno finansira javnim sredstvima.

(3) Status kulturnih ustanova navedenih u stavu 2 ovog člana, kao i status stručnog osoblja koje su strane ugovornice, po službenom zadatku, poslale ili rasporedile u okviru kulturne saradnje, regulisan je aneksom ovog sporazuma. Aneks je sastavni dio ovog sporazuma.

Član 16

Stručni razgovori o pitanjima kulture

Predstavnice i predstavnici strana ugovornica će se, po potrebi ili na zahtjev jedne od strana ugovornica, kao Mješovita komisija sastajati naizmjenično u Crnoj Gori i u Saveznoj Republici Njemačkoj, u cilju procjene uspješnosti razmjene koja je sprovedena u okviru ovog sporazuma, te izrade preporuka i programa za dalju kulturnu saradnju.

Član 17

Stupanje na snagu

(1) Ovaj sporazum stupa na snagu na dan kada strane ugovornice budu obavijestile jedna drugu, razmjenom nota, da su ispunjeni uslovi nacionalnog zakonodavstva za njegovo stupanje na snagu. Mjerodavan je dan prijema posljednjeg obavještenja.

(2) Ovaj sporazum će se privremeno primjenjivati od dana potpisivanja u skladu s važećim nacionalnim zakonodavstvom svake strane ugovornice.

Član 18

Važenje i raskid sporazuma

Ovaj sporazum će važiti pet godina. Nakon toga će se njegov rok važenja svaki put produžavati za pet godina ukoliko ga jedna od strana ugovornica ne raskine, pisanim obavještenjem upućenim diplomatskim putem, šest mjeseci prije isteka aktuelnog roka važenja.

Član 19

Registracija

Registraciju ovog sporazuma u Sekretarijatu Ujedinjenih nacija u skladu sa članom 102 Povelje Ujedinjenih nacija će, odmah po njegovom stupanju na snagu, pokrenuti Vlada Savezne Republike Njemačke. Druga strana ugovornica će biti obaviještena o izvršenoj registraciji, uz navođenje registarskog broja Ujedinjenih nacija, čim Sekretarijat Ujedinjenih nacija bude potvrdio registraciju.

Sačinjeno u Berlinu, 5.jula 2024. godine, u dva originalna primjerka, svaki na crnogorskom i njemačkom jeziku, pri čemu je svaki tekst podjednako obavezujući.

PRIJEDLOG

ZA VLADU CRNE GORE

**ZA VLADU SAVEZNE REPUBLIKE
NJEMAČKE**

Anđela JAKŠIĆ STOJANOVIĆ, s.r

Katja LEME, s.r.

Aneks
Sporazuma
između
Vlade Crne Gore
i
Vlade Savezne Republike Njemačke
o
saradnji u oblasti kulture, obrazovanja, nauke, mladih i sporta

1. (1) Odredbe ovog aneksa važiće za kulturne ustanove i poslato stručno osoblje iz člana 15 ovog sporazuma.

(2) Ukoliko nije drugačije dogovoreno, stručno osoblje koje će strane ugovornice po službenom zadatku poslati ili rasporediti u okviru kulturne saradnje obiju zemalja za rad u oblasti kulture, nauke i pedagogije imaju isti status kao i poslato stručno osoblje u smislu ovog sporazuma.

(3) Broj poslatog stručnog osoblja treba da bude u prikladnoj srazmjeri sa svrhom čijem ispunjavanju služi odnosna kulturna ustanova.
2. (1) Prije ulaska u državu koja prima podnijeće se, ako je potrebno, zahtjev za izdavanje boravišne dozvole, odnosno vize, kod diplomatskog ili konzularnog

predstavništva države koja prima. Zahtjevi za produženje važenja boravišne dozvole mogu se podnijeti u državi koja prima.

(2) Nadležni organi strana ugovornica će, svaki u skladu sa svojim važećim nacionalnim zakonodavstvom i drugim odredbama, poslatom stručnom osoblju i članicama i članovima porodice koji žive u njihovom domaćinstvu, na zahtjev, izdati besplatnu boravišnu dozvolu. Boravišna dozvola sadrži pravo na višekratne ulaske i izlaske za vrijeme važenja dozvole. Boravišna dozvola poslatog stručnog osoblja sadrži i pravo na rad u jednoj od kulturnih ustanova iz člana 15 ovog sporazuma.

(3) Članice i članovi porodice u smislu ovog sporazuma su bračna partnerka odnosno bračni partner i maloljetna nevjenčana djeca, kao i registrovana životna partnerka odnosno registrovani životni partner.

3. (1) U skladu sa svojim važećim zakonodavstvom, strane ugovornice će poslatom stručnom osoblju i članicama i članovima njihovih porodica odobriti oslobađanje od plaćanja carine i drugih dažbina prilikom uvoza i ponovnog izvoza sljedećih dobara koja su u njihovom vlasništvu:

a) selidbenih stvari (uključujući motorna vozila u privatnom vlasništvu), ukoliko su iste korišćene najmanje šest mjeseci prije preseljenja i ukoliko će u državi koja prima, u postupku konačne upotrebe, biti puštene u slobodan promet u roku od dvanaest mjeseci nakon zasnivanja uobičajenog mjesta boravka u toj državi;

b) lijekova uvezenih u prekograničnom putnom saobraćaju za lične potrebe putnika i putnika;

- c) predmeta za ličnu upotrebu i poklona uvezenih poštanskim putem u količinama i vrijednostima koje su dozvoljene na teritoriji države koja prima.

Nezavisno od oslobađanja od carinskih i drugih dažbina neophodno je da za uvoz i ponovni izvoz budu ispoštovane eventualno postojeće zakonske zabrane i ograničenja.

(2) Selidbene stvari koje su uvezene bez plaćanja carine i drugih dažbina mogu se u državi koja prima otuđiti, uz naknadu ili bez nje, tek nakon isteka roka od dvanaest mjeseci ili ako su prethodno namirene uvozne dažbine.

4. Strane ugovornice će poslatom stručnom osoblju i članicama i članovima njihovih porodica pružati pomoć prilikom registracije uvezenih motornih vozila.
5. Ukoliko su ispunjeni uslovi iz tačke 2.1 ovog aneksa, strane ugovornice će, svaka na svojoj državnoj teritoriji, poslatom stručnom osoblju i članicama i članovima porodice koji žive u njihovom domaćinstvu obezbijediti nesmetanu slobodu kretanja.
6. Poreski tretman plata i primanja poslatog stručnog osoblja regulisan je u skladu sa važećim ugovorom između Crne Gore i Savezne Republike Njemačke o izbjegavanju dvostrukog oporezivanja u odnosu na poreze na dohodak i na imovinu, te u skladu sa važećim zakonodavstvom i drugom regulativom.

7. U odnosu na socijalno osiguranje važe odredbe Sporazuma između Socijalističke Federativne Republike Jugoslavije i Savezne Republike Njemačke o socijalnom obezbjeđenju od 12. oktobra 1968. godine u važećoj verziji.

8. Poslatom stručnom osoblju i članicama i članovima njihovih porodica će tokom boravka na teritoriji države koja prima:
 - a) za vrijeme nacionalnih i međunarodnih kriza biti pružene iste olakšice za vraćanje u domovinu kakve strane ugovornice obezbjeđuju inostranom stručnom osoblju u skladu sa svojim važećim nacionalnim zakonodavstvom i drugim odredbama;
 - b) biti priznata prava koja važe na osnovu opšteg međunarodnog prava u slučaju pretrpljene štete ili gubitka imovine uslijed javnih nemira.

9. (1) Pored poslatog stručnog osoblja, kulturne ustanove mogu da zapošljavaju i lokalno osoblje. Lokalno osoblje može da ima državljanstvo države koja šalje, države koja prima ili neke treće države.

(2) Izdavanje dozvole za rad lokalnom osoblju, regulisanje njihovog radnog odnosa i ostali radni uslovi lokalnog osoblja regulisani su u skladu sa odredbama nacionalnog zakonodavstva države koja prima.

10. (1) Strane ugovornice će, na osnovu odredaba važećeg zakonodavstva i principa reciprociteta, odobriti kulturnim ustanovama oslobađanje od plaćanja carina i drugih dažbina prilikom uvoza i ponovnog izvoza opreme koja je neophodna za vršenje njihove djelatnosti.
- (2) Predmeti koji su uvezeni bez plaćanja carine i drugih dažbina mogu se u državi koja prima otuđiti, uz naknadu ili bez nje, tek po plaćanju uvoznih dažbina ili po ispunjenju uslova za otuđenje te robe koji važe u državi koja prima.
11. U okviru svog važećeg zakonodavstva, strane ugovornice će odobravati sljedeće poreske olakšice:
- a) oslobađanje od plaćanja direktnih poreza, kako državnih (saveznih i pokrajinskih) tako i lokalnih poreza, koji se naplaćuju u slučaju kada navedene ustanove, uz naknadu ili bez nje, stiču pravo svojine na zemljištu, pod uslovom reciprociteta,
 - b) povlastice u pogledu poreza na dodatu vrijednost za usluge koje pružaju kulturne ustanove druge strane ugovornice.
12. (1) Strane ugovornice će garantovati kulturnim ustanovama široku slobodu djelovanja. Kulturne ustanove mogu voditi direktnu komunikaciju sa ministarstvima, drugim javnim ustanovama, vlastima teritorijalnih jedinica, društvima, udruženjima i privatnim licima. Kulturnim ustanovama je dozvoljeno da, u okviru važeće regulative i u cilju izvršenja njihovih zadataka, otvaraju bankovne račune i vrše bankovne transakcije.

(2) Svaka strana ugovornica će javnosti omogućavati nesmetan pristup kulturnim ustanovama i njihovim manifestacijama i obezbjeđivati njihovu uobičajenu djelatnost. Na manifestacijama koje sprovode kulturne ustanove mogu učestvovati i lica koja nijesu državljanke i državljani nijedne od strana ugovornica.

(3) Umjetničke i predavačke aktivnosti koje organizuju kulturne ustanove mogu sprovoditi i lica koja nisu državljanke i državljani strana ugovornica ukoliko ispunjavaju uslove za ulazak i boravak na teritoriji države koja prima.

13. Strane ugovornice mogu se posebno, razmjenom nota, dogovoriti o olakšicama administrativno-tehničke prirode, ukoliko za tim postoji potreba i uzimajući u obzir date okolnosti.

Abkommen
zwischen
der Regierung von Montenegro
und
der Regierung der Bundesrepublik Deutschland
über
die Zusammenarbeit in den Bereichen
Kultur, Bildung, Wissenschaft, Jugend und Sport

Die Regierung von Montenegro
und
die Regierung der Bundesrepublik Deutschland -

in dem Bestreben, die Beziehungen zwischen beiden Ländern zu festigen und das gegenseitige Verständnis zu vertiefen,

in der Überzeugung, dass der kulturelle Austausch die Zusammenarbeit zwischen den Völkern sowie das Verständnis für die Kultur und das Geistesleben sowie die Lebensformen anderer Völker fördert,

eingedenk des historischen Beitrags beider Völker zum gemeinsamen kulturellen Erbe Europas und dem Weltkulturerbe und in dem Bewusstsein, dass Pflege und Erhalt von Kulturgütern verpflichtende Aufgaben sind,

im Bestreben, die Beziehungen im Bereich der Kultur, sowie im Bereich der Bildung, Wissenschaft, Jugend und des Sports zu entwickeln -

sind wie folgt übereingekommen:

Artikel 1
Vertragszweck

Die Vertragsparteien sind bestrebt, die gegenseitige Kenntnis der Kultur ihrer Länder zu vertiefen und die kulturelle Zusammenarbeit in allen Bereichen und auf allen Ebenen weiterzuentwickeln.

Artikel 2
Kulturaustausch

Um neue Kenntnisse über Kunst, Literatur und verwandte Gebiete des anderen Landes zu erwerben, führen die Vertragsparteien im Rahmen ihrer rechtlichen und finanziellen Möglichkeiten entsprechende Maßnahmen durch und leisten einander nach Kräften Hilfe, insbesondere

1. bei Gastspielen von Künstlerinnen und Künstlern und Ensembles, bei der Veranstaltung von Konzerten, Theateraufführungen, Filmvorführungen und anderen künstlerischen Ereignissen und Veranstaltungen,
2. bei der Durchführung von Ausstellungen sowie der Organisation von Vorträgen und Vorlesungen,
3. bei der Organisation gegenseitiger Besuche, gemeinsamer Tagungen und ähnlicher Veranstaltungen von Vertreterinnen und Vertretern der verschiedenen Gebiete des kulturellen Lebens, insbesondere der Literatur, der Musik, der Darstellenden und Bildenden Künste, die die Entwicklung der Zusammenarbeit und den Erfahrungsaustausch zum Ziel haben,
4. bei der Förderung von Kontakten auf den Gebieten des Verlagswesens, zwischen den Bibliotheken, Archiven und Museen, den Institutionen zum Schutz des kulturellen Erbes sowie bei dem Austausch von Fachleuten und Material,

5. bei Übersetzungen von Werken der schöpferischen, der wissenschaftlichen und der Fachliteratur.

Artikel 3

Erwerb neuer Kenntnisse über Kultur und Sprachförderung

(1) Die Vertragsparteien bemühen sich, allen interessierten Personen breiten Zugang zu Sprache, Kultur, Literatur, Landeskunde und Geschichte des anderen Landes zu ermöglichen. Dies gilt auch für den kulturellen Austausch mit nationalen Minderheiten. Die Vertragsparteien unterstützen nach Kräften und im Rahmen ihrer Möglichkeiten entsprechende staatliche und private Initiativen und Institutionen. Im Einzelfall können aufgrund des Rahmenübereinkommens des Europarats vom 1. Februar 1995 zum Schutz nationaler Minderheiten und wegen der Europäischen Charta der Regional- oder Minderheitensprachen vom 5. November 1992 zusätzliche Regelungen geboten sein.

(2) Die Vertragsparteien ermöglichen und erleichtern im Rahmen ihrer Möglichkeiten und entsprechend den jeweils bestehenden regionalspezifischen Besonderheiten im jeweils eigenen Land Fördermaßnahmen der anderen Seite und unterstützen in diesem Zusammenhang nach Kräften lokale Initiativen und Einrichtungen. Dies gilt insbesondere für den Ausbau der Kenntnisse der Sprache der Vertragsparteien an Schulen, Hochschulen und anderen Bildungseinrichtungen, einschließlich denen der Erwachsenenbildung. Maßnahmen der Sprachförderung sind insbesondere:

1. die Vermittlung und Entsendung von Lehrkräften, Lektorinnen und Lektoren, Fachberaterinnen und Fachberatern und sonstigen Bildungsexpertinnen und Bildungsexperten,

2. das Angebot von Sprachkursen durch kulturelle Einrichtungen im Sinne des Artikels 15,

3. die Bereitstellung von Lehrwerken und Lehrmaterial sowie die Zusammenarbeit bei deren Entwicklung,

4. die Teilnahme von Lehrkräften und Studierenden an Aus- und Fortbildungskursen, die von der anderen Seite durchgeführt werden, sowie ein Erfahrungsaustausch über aktuelle Entwicklungen bei Methoden und Instrumenten des Fremdsprachenunterrichts,

5. die Nutzung der Möglichkeiten, die Rundfunk und Telemedien für den Erwerb und die Verbesserung der Kenntnisse der Sprache der Vertragsparteien bieten.

(3) Die Vertragsparteien arbeiten in dem Bemühen zusammen, in den eigenen Lehrwerken eine Darstellung der Geschichte, Geographie und Kultur des anderen Landes zu erreichen, die das gegenseitige Verständnis fördert.

Artikel 4

Bildungszusammenarbeit

Die Vertragsparteien unterstützen nach Kräften eine breit angelegte Zusammenarbeit in allen Bereichen des Bildungswesens einschließlich der Schulen und Hochschulen, Forschungseinrichtungen und Wissenschaftsinstitutionen, Organisationen und Einrichtungen der nichtschulischen beruflichen Bildung und Weiterbildung für Erwachsene, der Schul- und Berufsbildungsverwaltungen, anderer Bildungseinrichtungen und deren Verwaltungen, der Bibliotheken und Archive. Sie ermutigen diese Institutionen in ihren Ländern

1. zur Zusammenarbeit auf allen Gebieten, die von gemeinsamem Interesse sind,
2. die Beziehungen zwischen Bildungseinrichtungen beider Länder und anderen kulturellen Einrichtungen zu fördern,
3. die gegenseitige Entsendung von Delegationen und Einzelpersonen zum Zweck des Informations- und Erfahrungsaustauschs zu unterstützen,
4. den Austausch von pädagogischer und didaktischer Literatur, von Lehr-, Anschauungs-

und Informationsmaterial und Filmen für Lehr- und Forschungszwecke sowie die Veranstaltung entsprechender Fachaussstellungen zu fördern,

5. den Zugang zu Archiven, Bibliotheken und ähnlichen Einrichtungen und deren Nutzung soweit wie möglich zu erleichtern und den Austausch auf dem Gebiet der Recherche, Dokumentation sowie der Archivalienreproduktionen zu unterstützen.

Artikel 5

Akademischer Austausch

(1) Die Vertragsparteien sind bestrebt, im Rahmen ihrer Möglichkeiten den Austausch von Wissenschaftlerinnen und Wissenschaftlern durch Forschungsvorhaben sowie von Lehrkräften und Ausbildenden, Doktorandinnen und Doktoranden und Studierenden sowie Verwaltungspersonal an Hochschulen und anderen wissenschaftlichen Einrichtungen im Rahmen von Informations-, Studien- und Forschungsaufenthalten, einschließlich der Teilnahme an wissenschaftlichen Konferenzen und Symposien, zu unterstützen.

(2) Im Rahmen ihrer Möglichkeiten stellen die Vertragsparteien Studierenden, Wissenschaftlerinnen und Wissenschaftlern des anderen Landes Stipendien zur Ausbildung, zur Fortbildung und zu Forschungszwecken zur Verfügung. Sie begleiten in geeigneter Weise den akademischen Austausch durch weitere Maßnahmen, unter anderem durch Anwendung einfacher und zügiger Verfahren hinsichtlich der Erteilung der Aufenthaltstitel und durch Erleichterung der Aufenthaltsbedingungen im Empfangsstaat.

(3) Die Vertragsparteien prüfen die Bedingungen, unter denen Abschlüsse, Grade, Studienzeiten und Studienleistungen an Hochschulen des anderen Landes für akademische Zwecke anerkannt werden können.

Artikel 6

Film und Medien

Die Vertragsparteien sind bestrebt, die Zusammenarbeit im Rahmen ihrer rechtlichen und finanziellen Möglichkeiten auf dem Gebiet des Filmwesens, des Rundfunks und der Telemedien zu fördern, insbesondere im Sinne einer Präsentation und eines Austausches von Programmen, sowie durch Ermutigung zu Koproduktionen der betreffenden Organisationen und Institutionen. Die Vertragsparteien befördern im Rahmen ihrer rechtlichen und finanziellen Möglichkeiten die Zusammenarbeit zwischen Filmschaffenden in beiden Ländern.

Artikel 7 Verlagswesen

Die Vertragsparteien sind sich einig, die Zusammenarbeit zwischen den betreffenden Institutionen und Organisationen im Buch- und Verlagswesen sowie literarische Übersetzungen anregen und fördern zu wollen.

Artikel 8 Bildende und angewandte Kunst

(1) Die Vertragsparteien sind bestrebt, im Rahmen ihrer Möglichkeiten die Zusammenarbeit und den Austausch im Bereich der bildenden Künste (Malerei, Graphik, Bilderhauerkunst, moderne Kunstformen) und der angewandten Künste (Graphik- und Industriedesign, Fotografie, Textildesign und so weiter) zu fördern.

(2) Die Vertragsparteien sind bestrebt, die Zusammenarbeit zwischen den Kulturinstitutionen aus beiden Vertragsparteien, die im Galeriebereich tätig sind, und den Austausch von eigenständigen und Sammelausstellungen zu unterstützen und die Weiterbildung von Studierenden, Jugendlichen und bereits anerkannten Künstlerinnen und Künstlern in Werkstätten und Seminaren, in Residenzprogrammen für Künstlerinnen und Künstler und anderen geeigneten Studienprogrammen und Fachausbildungen der beiden Vertragsparteien zu fördern.

Artikel 9

Jugendarbeit

Die Vertragsparteien setzen sich für den Jugendaustausch sowie die Zusammenarbeit zwischen den Fachkräften der Jugendarbeit und Institutionen der Jugendhilfe ein.

Artikel 10

Sport

Die Vertragsparteien sind bestrebt, Begegnungen zwischen Sportlerinnen und Sportlern, Trainerinnen und Trainern, Sportfunktionärinnen und Sportfunktionären und Sportmannschaften ihrer Länder zu fördern und die Zusammenarbeit im Bereich des Sports, auch an Schulen und Hochschulen, weiterzuentwickeln.

Artikel 11

Schutz von Kulturgütern

Die Vertragsparteien arbeiten auf den Gebieten des Schutzes, der Erhaltung, der Präsentation und Popularisierung des kulturellen Erbes und von geschützten Kulturdenkmälern, Ensembles und Stätten unter Einbindung der nach nationalem Recht zuständigen Stellen zusammen.

Artikel 12

Im Hoheitsgebiet der anderen Vertragspartei lebende Personen

Die Vertragsparteien ermöglichen den ständig in ihren Hoheitsgebieten lebenden Staatsangehörigen der jeweils anderen Vertragspartei und Personen entsprechender Abstammung die Pflege ihrer Sprache, Kultur, Traditionen und Religion, insbesondere in Begegnungsstätten. Die Vertragsparteien ermöglichen und erleichtern Fördermaßnahmen der anderen Seite zugunsten dieser Personen und ihrer Organisationen. Sie berücksichtigen unabhängig davon die Interessen dieser Bürgerinnen und Bürger im

Rahmen der allgemeinen Förderprogramme auf angemessene Weise. Alle Maßnahmen nach diesem Artikel stehen unter dem Vorbehalt der jeweils geltenden Rechtsvorschriften.

Artikel 13

Gesellschaftliche Gruppen und Vereinigungen

Die Vertragsparteien ermöglichen direkte Kontakte zwischen gesellschaftlichen Gruppen und Vereinigungen wie Gewerkschaften, Kirchen und Religionsgemeinschaften, nationalen Minderheiten und Stiftungen mit dem Ziel einer Zusammenarbeit. Die Vertragsparteien ermutigen die genannten Einrichtungen, Vorhaben durchzuführen, die zur Erreichung der Ziele dieses Abkommens beitragen.

Artikel 14

Regionale und lokale Ebene

Die Vertragsparteien erleichtern und ermutigen die partnerschaftliche Zusammenarbeit auf regionaler und lokaler Ebene.

Artikel 15

Kulturelle Einrichtungen und Fachkräfte

(1) Die Vertragsparteien erleichtern im Rahmen der jeweils geltenden Rechtsvorschriften die Gründung und Tätigkeit kultureller Einrichtungen der jeweils anderen Vertragspartei im eigenen Land.

(2) Kulturelle Einrichtungen im Sinne des Absatzes 1 sind Kulturinstitute, Hochschulen, Wissenschaftsorganisationen, Forschungseinrichtungen, allgemeinbildende und berufsbildende Schulen, Einrichtungen der Lehrendenaus- und -fortbildung, der Erwachsenenbildung, oder der beruflichen Aus- und Weiterbildung, Bibliotheken und Lesesäle oder sonstige ganz oder überwiegend aus öffentlichen Mitteln finanzierte Einrichtungen.

(3) Der Status der in Absatz 2 genannten kulturellen Einrichtungen und der von den Vertragsparteien im Rahmen der kulturellen Zusammenarbeit im offiziellen Auftrag entsandten oder vermittelten Fachkräfte wird in der Anlage zu diesem Abkommen geregelt. Die Anlage ist Bestandteil des Abkommens.

Artikel 16 Kulturkonsultationen

Vertretende der Vertragsparteien treten nach Bedarf oder auf Ersuchen einer Vertragspartei als Gemischte Kommission abwechselnd in der Bundesrepublik Deutschland und in Montenegro zusammen, um Bilanz des im Rahmen dieses Abkommens erfolgten Austauschs zu ziehen und um Empfehlungen und Programme für die weitere kulturelle Zusammenarbeit zu erarbeiten.

Artikel 17 Inkrafttreten

(1) Dieses Abkommen tritt an dem Tag in Kraft, an dem die Vertragsparteien einander notifiziert haben, dass die innerstaatlichen Voraussetzungen für das Inkrafttreten erfüllt sind. Maßgebend ist der Tag des Empfangs der letzten Notifikation.

(2) Dieses Abkommen wird ab Unterzeichnung nach Maßgabe des jeweils anwendbaren innerstaatlichen Rechts vorläufig angewendet.

Artikel 18
Geltungsdauer und Kündigung

Dieses Abkommen gilt für die Dauer von fünf Jahren. Danach verlängert sich die Gültigkeit um jeweils weitere fünf Jahre, sofern das Abkommen nicht von einer Vertragspartei mit einer Frist von sechs Monaten zum Ende der jeweiligen Geltungsdauer auf diplomatischem Wege schriftlich gekündigt wird.

Artikel 19
Registrierung

Die Registrierung dieses Abkommens beim Sekretariat der Vereinten Nationen nach Artikel 102 der Charta der Vereinten Nationen wird unverzüglich nach seinem Inkrafttreten von der Regierung der Bundesrepublik Deutschland veranlasst. Die andere Vertragspartei wird unter Angabe der Registrierungsnummer der Vereinten Nationen von der erfolgten Registrierung unterrichtet, sobald dieses vom Sekretariat der Vereinten Nationen bestätigt worden ist.

Geschehen zu am in zwei Urschriften, jede in deutscher und montenegrinischer Sprache, wobei jeder Wortlaut gleichermaßen verbindlich ist.

Für die Regierung von
Montenegro

Für die Regierung der
Bundesrepublik Deutschland

Anlage
zum Abkommen
zwischen
der Regierung von Montenegro
und
der Regierung der Bundesrepublik Deutschland
über
die Zusammenarbeit in den Bereichen Kultur, Bildung, Wissenschaft, Jugend und Sport

1. (1) Die Bestimmungen dieser Anlage gelten für die in Artikel 15 genannten kulturellen Einrichtungen und entsandten Fachkräfte.

(2) Den entsandten Fachkräften im Sinne dieses Abkommens sind die Fachkräfte gleichgestellt, die im Rahmen der kulturellen Zusammenarbeit beider Länder von den Vertragsparteien im offiziellen Auftrag auf kulturellem, wissenschaftlichem und pädagogischem Gebiet entsandt oder vermittelt werden, sofern nichts anderes vereinbart wurde.

(3) Die Anzahl der entsandten Fachkräfte soll in angemessenem Verhältnis zu dem Zweck stehen, dessen Erfüllung die jeweilige kulturelle Einrichtung dient.
2. (1) Vor der Einreise in den Empfangsstaat ist, soweit erforderlich, bei einer diplomatischen oder berufskonsularischen Vertretung des Empfangsstaats ein Aufenthaltstitel, beziehungsweise ein Visum einzuholen. Anträge auf Verlängerung der Gültigkeit des Aufenthaltstitels können im Empfangsstaat gestellt werden.

(2) Die jeweils zuständigen Behörden der Vertragsparteien erteilen den entsandten Fachkräften und den in ihrem Haushalt lebenden Familienangehörigen auf Antrag gebührenfrei einen Aufenthaltstitel im Rahmen der jeweils geltenden Rechtsvorschriften und sonstigen Bestimmungen. Der Aufenthaltstitel beinhaltet das Recht auf mehrfache Ein- und Ausreise im Rahmen seiner Gültigkeit. Der Aufenthaltstitel der entsandten Fachkräfte berechtigt zur Ausübung einer Beschäftigung in einer kulturellen Einrichtung

5. Die Vertragsparteien gewähren den entsandten Fachkräften sowie den zu ihrem Haushalt gehörenden Familienangehörigen, sofern die Voraussetzungen der Nummer 2.1 dieser Anlage erfüllt sind, uneingeschränkte Reisefreiheit in ihrem Hoheitsgebiet.
6. Die steuerliche Behandlung der Gehälter und Bezüge der entsandten Fachkräfte richtet sich nach der jeweils geltenden Übereinkunft zwischen der Bundesrepublik Deutschland und Montenegro zur Vermeidung der Doppelbesteuerung auf dem Gebiet der Steuern vom Einkommen und vom Vermögen sowie nach den jeweils geltenden Gesetzen und sonstigen Rechtsvorschriften.
7. Im Bereich der Sozialversicherung gelten die Bestimmungen des Abkommens vom 12. Oktober 1968 zwischen der Bundesrepublik Deutschland und der Sozialistischen Föderativen Republik Jugoslawien über Soziale Sicherheit in seiner jeweils geltenden Fassung.
8. Den entsandten Fachkräften und ihren Familienangehörigen werden während ihres Aufenthalts im Hoheitsgebiet des Empfangsstaats
 - a) in Zeiten nationaler und internationaler Krisen die gleichen Heimkehrerleichterungen gewährt, welche die beiden Vertragsparteien ausländischen Fachkräften im Einklang mit den jeweils geltenden Rechtsvorschriften und sonstigen Bestimmungen einräumen;
 - b) die nach dem allgemeinen Völkerrecht bestehenden Rechte im Falle der Beschädigung oder des Verlusts ihres Eigentums infolge öffentlicher Unruhen gewährt.
9. (1) Neben den entsandten Fachkräften können die kulturellen Einrichtungen auch lokal Beschäftigte einstellen. Die lokal Beschäftigten können die Staatsangehörigkeit des Entsendestaats, des Empfangsstaats oder eines Drittstaats haben.

der geltenden Rechtsvorschriften und zur Erfüllung ihrer Aufgaben Bankkonten eröffnen und Bankgeschäfte tätigen.

(2) Jede Vertragspartei gewährt der Öffentlichkeit den ungehinderten Zugang zu den kulturellen Einrichtungen und ihren Veranstaltungen und gewährleistet deren übliche Tätigkeit. An Veranstaltungen, die von den kulturellen Einrichtungen durchgeführt werden, können auch Personen teilnehmen, die nicht Staatsangehörige der Vertragsparteien sind.

(3) Die von den kulturellen Einrichtungen organisierte künstlerische und Vortragstätigkeit kann auch von Personen ausgeübt werden, die nicht Staatsangehörige der Vertragsparteien sind, sofern sie die Einreise- und Aufenthaltserfordernisse des Empfangsstaats erfüllen.

13. Erleichterungen verwaltungstechnischer Art können, soweit dafür ein Bedarf besteht, unter Berücksichtigung der jeweiligen Gegebenheiten in einer gesonderten Vereinbarung durch Notenwechsel zwischen den Vertragsparteien geregelt werden.

Član 3

Ovaj zakon stupa na snagu osmog dana od dana objavljivanja u "Službenom listu Crne Gore-Međunarodni ugovori".